

Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi w Szczecinie

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

INFORMACJE FORMALNO-PRAWNE:

- **Podstawa prawna:** Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 110).
- **Akt wprowadzający:** Zarządzenie Dyrektora Szkoły nr 19/2025/2026 z dnia 13.08.2026 r.
- **Przeznaczenie:** Dokument wiążący dla wszystkich pracowników (pedagogicznych i niepedagogicznych), wolontariuszy, stażystów oraz podmiotów współpracujących z placówką.
- **Koordinator ds. SOM:** Pedagog szkolny.

Szczecin, 13.08.2026

I. MODUŁY INTERWENCYJNE (WYTYCZNE DLA KADRY)

MODUŁ I

Przemoc rówieśnicza i agresja wśród uczniów (fizyczna, werbalna, niszczenie mienia)

- **Algorytm:** Pracownik szkoły, który jest świadkiem aktu przemocy, niezwłocznie przerywa go i izoluje strony incydentu. O zajściu natychmiast informuje dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego (Koordynatora ds. SOM).
- **Zabezpieczenie:** Psycholog szkolny niezwłocznie przejmuje małoletniego, którego dotyczy zgłoszenie (ofiara/świadka) w celu udzielenia natychmiastowego wsparcia emocjonalnego. Jeśli to konieczne zespół specjalistów opracowuje Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa.
- **Ścieżka prawna i dokumentowanie:** Pedagog szkolny ustala stan faktyczny, sporządza Kartę Interwencji i wpisuje sprawę do Rejestru Zgłoszeń i Incydentów. Wychowawca klasy, pedagog szkolny lub dyrektor niezwłocznie wzywa rodziców lub opiekunów prawnych stron na rozmowę interwencyjną. W przypadku stwierdzenia okoliczności świadczących o demoralizacji małoletniego lub popełnienia przez niego czynu karalnego, dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik zawiadamia rodziców/opiekuna, a w razie potrzeby sąd rodzinny lub Policję (zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu resocjalizacji nieletnich). Jeżeli czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, zawiadomienie do Policji lub Prokuratury jest obowiązkowe na podstawie art. 304 § 2 KPK i realizowane jest niezależnie od działań wewnętrznych placówki.

MODUŁ II

Bezpieczeństwo cyfrowe (cyberprzemoc, seksting, wizerunek)

- **Algorytm:** Pracownik szkoły zabezpiecza dostępne dowody elektroniczne (zrzuty ekranu, wiadomości, linki) i przekazuje je bezpośrednio pedagogowi szkolnemu.
- **Zabezpieczenie:** Psycholog szkolny realizuje natychmiastową pomoc psychologiczną dla ucznia dotkniętego cyberprzemocą w celu zminimalizowania negatywnych skutków emocjonalnych. Koordynator ds. SOM we współpracy z administratorem sieci szkolnej wdraża działania ochronne zapobiegające dalszemu rozpowszechnianiu materiałów.
- **Ścieżka prawna i dokumentowanie:** Pedagog sporządza Kartę Interwencji (notatkę) oraz dokonuje wpisu do Rejestru Zgłoszeń i Incydentów. Wszelkie dowody elektroniczne są trwale

zabezpieczane i dołączane bezpośrednio do karty interwencji. Pedagog szkolny lub wychowawca informuje rodziców małoletniego o incydencie, a zespół specjalistów z pedagogiem szkolnym ustala z nimi Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa (jeśli sytuacja tego wymaga). Dalsza ścieżka zależy od typu i charakteru czynu:

- a. **Czyn ścigany z urzędu:** Jeśli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu ściganego z urzędu (w szczególności utrwalanie, przetwarzanie lub rozpowszechnianie wizerunku małoletniego o charakterze pornograficznym – art. 202 § 3–4b KK), dyrektor szkoły ma prawny obowiązek niezwłocznie złożyć oficjalne zawiadomienie na Policję lub do Prokuratury (art. 304 § 2 KPK).
- b. **Czyny ścigane na wniosek lub z oskarżenia prywatnego:** W przypadku czynów takich jak groźby karalne (art. 190 KK), cyberstalking lub kradzież tożsamości (art. 190a KK), zniesławienie (art. 212 KK) lub znieważenie (art. 216 KK) – dalsze postępowanie zależy od wieku sprawcy:
- c. **Gdy sprawca (uczeń) nie ukończył 17 lat:** Czyn ten traktowany jest jako czyn karalny lub przejaw demoralizacji. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik ma społeczny obowiązek zawiadomić Sąd Rodzinny lub Policję na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, załączając zabezpieczone dowody elektroniczne.
- d. **Gdy sprawca ukończył 17 lat:** Odpowiada on na zasadach ogólnych Kodeksu karnego. Pedagog szkolny lub Dyrektor niezwłocznie przekazuje zabezpieczone dowody rodzicom/opiekunom prawnym poszkodowanego małoletniego oraz poucza ich o trybie ścigania (konieczności złożenia wniosku o ściganie lub wniesienia prywatnego aktu oskarżenia przez rodziców).

MODUŁ III

Substancje psychoaktywne (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne)

- **Algorytm:** W stanie zagrożenia życia lub zdrowia pracownik natychmiast wzywa służby ratunkowe (112). Przy posiadaniu substancji lub podejrzeniu bycia pod wpływem – izoluje ucznia od reszty grupy i niezwłocznie wzywa pedagoga szkolnego oraz dyrektora.
- **Zabezpieczenie:** Zapewnia się stały, nieprzerwany dozór wyznaczonego pracownika nad uczniem do czasu przybycia lekarza, rodziców lub odpowiednich służb.

- **Ścieżka prawna i dokumentowanie:** Wychowawca klasy lub pedagog szkolny niezwłocznie wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia. Fakt ten jest dokumentowany Kartą Interwencji (notatką) i wpisywany do Rejestru Zgłoszeń i Incydentów. W razie konieczności wdrożenia systemowego wsparcia, zespół specjalistów z pedagogiem szkolnym uruchamia Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa.
- a. **Gdy uczeń nie ukończył 17 lat:** Sytuacja bycia pod wpływem substancji jest traktowana jako przejaw demoralizacji – pedagog szkolny lub dyrektor zawiadamia rodziców, a w razie potrzeby sąd rodzinny lub Policję. Gdy uczeń nie ukończył 17 lat i posiada przy sobie substancję zabronioną, czyn ten wyczerpuje znamiona czynu karalnego. Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, dyrektor szkoły ma bezwzględny obowiązek niezwłocznie wezwać Policję w celu bezpiecznego i legalnego przejęcia substancji oraz zabezpieczenia śladów.
- b. **Gdy uczeń ukończył 17 lat:** Odpowiada on karnie jak dorosły. W przypadku ujawnienia posiadania substancji zabronionych dyrektor szkoły ma ustawowy obowiązek niezwłocznego zawiadomienia Policji lub Prokuratora oraz podjęcia działań w celu niedopuszczenia do zatarcia śladów (na podstawie art. 304 § 2 k.p.k.).

MODUŁ IV

Zdrowie psychiczne i zagrożenie życia (autodestrukcja, intencje samobójcze)

- **Algorytm:** Pracownik pod żadnym pozorem nie pozostawia ucznia samego, zapewnia mu bezpieczne, odizolowane otoczenie i niezwłocznie wzywa psychologa szkolnego lub innego specjalistę.
- **Zabezpieczenie:** Psycholog szkolny prowadzi na miejscu interwencję kryzysową zapewniając uczniowi wsparcie w przywróceniu równowagi emocjonalnej. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia dyrektor szkoły lub wskazana przez dyrektora osoba natychmiast wzywa Pogotowie Ratunkowe (112).
- **Ścieżka prawna i dokumentowanie:** Pedagog/psycholog niezwłocznie wzywa rodziców w celu osobistego przekazania dziecka pod opiekę medyczną. Zgłoszenie i przebieg interwencji kryzysowej są dokumentowane w poufnej Karcie Interwencji (notatce) i wpisywane do Rejestru Zgłoszeń i Incydentów. W toku działań następczych placówka wdraża Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa. Ważne: tworzy się go,

jeśli sytuacja tego wymaga, a decyzję podejmuje zespół specjalistów z pedagogiem szkolnym. Wezwanie Policji następuje wyłącznie w sytuacjach uzasadnionych okolicznościami prawnymi (np. nakłanianie do samobójstwa – art. 151 k.k.).

MODUŁ V

Krzywdzenie małoletniego (przemoc domowa, zewnętrzna ze strony dorosłych)

- **Algorytm:** Pracownik, który powziął podejrzenie krzywdzenia dziecka, sporządza pisemną Kartę Interwencji (notatkę) zawierającą obiektywne fakty i przekazuje ją bezpośrednio pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi.
- **Zabezpieczenie:** Psycholog/pedagog zapewnia uczniowi wsparcie emocjonalne i uczestniczy w rozmowie diagnostyczno-wspierającej z małoletnim, dbając o to, by rozmowa nie przybrała formy przesłuchania procesowego. Szkoła ogranicza zbieranie informacji do faktów niezbędnych do uruchomienia procedur pomocowych, pozostawiając czynności śledcze uprawnionym organom (Policji, Prokuraturze, Sądowi). Zespół specjalistów opracowuje wewnętrzny Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa. Ważne: tworzy się go, jeśli sytuacja tego wymaga, a decyzję podejmuje zespół specjalistów z pedagogiem szkolnym.
- **Ścieżka prawna i dokumentowanie:** Wszystkie działania są szczegółowo dokumentowane w Karcie Interwencji (notatce) i ewidencjonowane w Rejestrze Zgłoszeń i Incydentów. W przypadku podejrzenia przemocy domowej, każdy pracownik (pedagog, psycholog, nauczyciel), który w toku wykonywania obowiązków służbowych powziął taką informację, ma prawny obowiązek natychmiastowego wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza NK-A. Wypełniony formularz NK-A dyrektor szkoły bezwzględnie przekazuje do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej właściwego dla miejsca zamieszkania ucznia niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury (zgodnie z przepisami wykonawczymi do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). W zależności od rozpoznanego typu krzywdzenia dyrektor szkoły uruchamia właściwą zewnętrzną ścieżkę prawną: składa wniosek o wgląd w sytuację rodziny do właściwego sądu rodzinnego (na podstawie art. 572 KPC) lub składa zawiadomienie do Policji/Prokuratury (na podstawie art. 304 § 2 KPK). Zawiadomienie organów ścigania jest obowiązkowe niezależnie od działań

wewnętrznych placówki. Zgodnie z art. 240 § 1 k.k., zaniechanie zawiadomienia o ciężkich przestępstwach (np. o charakterze seksualnym) podlega odpowiedzialności karnej. Decyzje te nie są uzależnione od zgody rodziców.

MODUŁ VI

Sytuacje szczególne (ciąża uczennicy, podejrzenie czynu zabronionego)

- **Algorytm:** W przypadku powzięcia informacji o ciąży uczennicy, pedagog szkolny, psycholog oraz wychowawca klasy podejmują działania wspierające, zapewniając uczennicy pełną dyskrecję, poszanowanie godności oraz ochronę przed stygmatyzacją.
- **Zabezpieczenie:** Wychowawca klasy oraz pedagog szkolny we współpracy z rodzicami uczennicy opracowują Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa, uwzględniający jej stan zdrowia, wsparcie psychologiczne oraz ułatwienia w realizacji obowiązku nauki. Decyzję o jego ostatecznym kształcie podejmuje zespół specjalistów z pedagogiem szkolnym. Wsparcie to musi być spójne z wewnętrzną polityką pomocy psychologiczno-pedagogicznej szkoły.
- **Ścieżka prawna i dokumentowanie:** Dyrektor szkoły ma bezwzględny obowiązek zawiadomienia Prokuratury lub Policji (na podstawie art. 304 § 2 KPK) tylko wtedy, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że dziewczyna w momencie czynu nie miała ukończonych 15 lat (przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. objęte bezwzględnym obowiązkiem zgłoszenia z art. 240 k.k.) lub gdy ciąża jest wynikiem innego przestępstwa ściganego z urzędu. W pozostałych przypadkach sprawa pozostaje w sferze dyskrecji specjalistów.

II. STANDARDY ZACHOWAŃ PERSONELU WOBEC UCZNIÓW

(ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI)

Zasada uwzględniania szczególnych potrzeb małoletnich:

Przy stosowaniu niniejszych Standardów uwzględnia się indywidualne potrzeby małoletnich z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności ich możliwości psychofizyczne, sposób komunikowania się, potrzeby w zakresie przemieszczania się, orientacji w przestrzeni oraz rozumienia przekazywanych informacji. Sposób przyjmowania zgłoszenia, prowadzenia rozmowy, udzielania pomocy i zapewniania bezpieczeństwa dostosowuje się do potrzeb konkretnego ucznia. W razie potrzeby zapewnia się odpowiednią formę

komunikacji lub pomoc osoby wspierającej, o ile jej udział nie zagraża bezpieczeństwu ucznia ani prawidłowemu przebiegowi interwencji.

1. Kontakt fizyczny z uczniami

Zasada ogólna: Kontakt fizyczny pracownika z uczniem powinien być uzasadniony sytuacją, adekwatny do wieku, potrzeb i stanu psychofizycznego ucznia oraz odbywać się z poszanowaniem jego godności, intymności i prawa do decydowania o własnym ciele. Co do zasady pracownik informuje ucznia o potrzebie kontaktu fizycznego i uzyskuje jego zgodę, o ile okoliczności pozwalają na jej uzyskanie. Niedopuszczalne są zachowania o charakterze seksualnym, przemocowym, poniżającym lub naruszającym intymność ucznia, w szczególności dotykanie stref intymnych, masowanie, branie ucznia na kolana oraz inne formy kontaktu fizycznego niemające uzasadnienia w sprawowaniu opieki, udzielaniu pomocy lub zapewnieniu bezpieczeństwa.

Kontakt fizyczny jest dopuszczalny w szczególności:

- podczas udzielania pierwszej pomocy;
- podczas niezbędnej asekuracji na zajęciach wychowania fizycznego oraz innych zajęciach i aktywnościach szkolnych;
- podczas udzielania pomocy uczniowi z niepełnosprawnością ruchową, w szczególności przy przemieszczaniu się, zmianie pozycji, pokonywaniu barier architektonicznych lub wykonywaniu czynności samoobsługowych, jeżeli uczeń takiej pomocy wymaga;
- podczas udzielania pomocy uczniowi niewidomemu lub słabowidzącemu w bezpiecznym przemieszczaniu się lub orientacji w przestrzeni, zgodnie z jego potrzebami i preferowanym sposobem udzielania pomocy;
- podczas ewakuacji lub w innych sytuacjach wymagających zapewnienia bezpieczeństwa ucznia;
- w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia albo innych osób — wyłącznie w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia i przez czas konieczny do jego ustania.

W przypadku ucznia z niepełnosprawnością sposób udzielania pomocy wymagającej kontaktu fizycznego powinien uwzględniać jego indywidualne potrzeby, możliwości komunikacyjne oraz ustalone z uczniem i, w razie potrzeby, jego rodzicami sposób udzielania wsparcia.

2. Komunikacja werbalna i równe traktowanie

Zasada ogólna: Komunikacja opiera się na szacunku i poszanowaniu godności ucznia. Niedopuszczalne jest stosowanie sarkazmu, wyśmiewanie, zawstydzanie, obrażanie czy używanie wulgaryzmów. Zabrania się komentowania wyglądu, ubioru czy sylwetki ucznia w sposób złośliwy lub zawierający podtekst seksualny. Zwracanie uwagi na ubiór niezgodny ze statutem szkoły musi być sformułowane neutralnie, rzeczowo i dyskretnie. Personel traktuje wszystkich uczniów z równym szacunkiem i bez dyskryminacji, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb, w tym wynikających z niepełnosprawności lub specjalnych potrzeb edukacyjnych. Zapewnienie racjonalnych dostosowań i niezbędnego wsparcia nie stanowi faworyzowania ucznia.

3. Przestrzeń i prywatność

Zakaz spotkań prywatnych: Pracownikom kategorycznie zabrania się spotykania z uczniami poza godzinami pracy szkoły w celach prywatnych, a także zapraszania uczniów do swoich prywatnych mieszkań.

4. Procedura reagowania w przypadku naruszenia zasad relacji personel – małoletni

§ 1. Zgłoszenie incydentu: Każda osoba (uczeń, rodzic, pracownik szkoły), która poweźmie informację o naruszeniu zasad relacji przez pracownika placówki, ma obowiązek niezwłocznie zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły lub Koordynatorowi ds. SOM (pedagogowi szkolnemu). Osoba przyjmująca zgłoszenie sporządza niezwłocznie Kartę Interwencji (notatkę) i przekazuje ją pedagogowi lub dyrektorowi. Zgłoszenie zostaje niezwłocznie wpisane do Rejestru Zgłoszeń i Incydentów pod indywidualnym numerem referencyjnym.

§ 2. Wstępne działania interwencyjne i ochrona małoletniego: Dyrektor szkoły lub Koordynator ds. SOM podejmuje natychmiastowe działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony i wsparcia małoletniemu, którego dotyczy zgłoszenie. Rozmowa z uczniem odbywa się w obecności psychologa lub pedagoga. Rozmowa ta ma charakter wyłącznie wspierający i diagnostyczny. Z racji braku uprawnień procesowych organów ścigania, personelowi szkoły kategorycznie zabrania się prowadzenia czynności o charakterze przesłuchania (szczegółowego wypytywania o detale drastycznych zdarzeń), aby nie dopuścić do wtórnej wiktylizacji dziecka oraz nie utrudniać późniejszego postępowania dowodowego organom ścigania. Rodzice są informowani o sprawie, chyba że to oni stanowią bezpośrednie

zagrożenie dla małoletniego.

§ 3. Opracowanie Planu Pomocy: Niezwłocznie po przeprowadzeniu rozmowy wspierającej z małoletnim zespół specjalistów opracowuje formalny Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa. Ważne: plan ten tworzy się, jeśli sytuacja tego wymaga, a decyzję podejmuje zespół specjalistów wraz z pedagogiem szkolnym. Plan określa formy pomocy psychologicznej i organizacyjnej. Decyzja szkoły o powiadomieniu organów ścigania nie jest uzależniona od zgody rodziców/opiekunów prawnych.

III. WEWNĘTRZNE POSTĘPOWANIE WYJAŚNIAJĄCE I DYSCYPLINARNE WOBEC PRACOWNIKÓW

§ 1. Tryb wyjaśniający: W celu obiektywnego zbadania sprawy, dyrektor szkoły we współpracy z Koordynatorem ds. SOM prowadzi udokumentowane działania wyjaśniające (analiza zgłoszenia, zebranie dowodów, pisemne oświadczenia świadków, wysłuchanie pracownika oraz sporządzenie protokołu końcowego).

§ 2. Postępowanie wobec pracownika będącego NAUCZYCIELEM: Jeśli zgłoszenie dotyczy nauczyciela, dyrektor bezwzględnie stosuje przepisy ustawy – Karta Nauczyciela:

- **Zawiadomienie Rzecznika Dyscyplinarnego:** Jeżeli czyn nauczyciela narusza prawa i dobro dziecka, dyrektor zawiadamia rzecznika w przypadkach i terminie określonych w Karcie Nauczyciela. Dyrektor zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o podejrzeniu popełnienia czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, chyba że okoliczności bezspornie wskazują, że do takiego czynu nie doszło.
- **Zakaz kar porządkowych:** Zgodnie z art. 75 ust. 2a ustawy – Karta Nauczyciela, w przypadku podejrzenia, że nauczyciel naruszył prawa i dobro dziecka, wobec pracownika nie stosuje się wewnętrznych kar porządkowych (upomnienia, nagany) przewidzianych w Kodeksie Pracy.
- **Zawieszenie w pełnieniu obowiązków (art. 85t KN):** dyrektor szkoły zawiesza obligatoryjnie nauczyciela w pełnieniu obowiązków, jeżeli wszczęte postępowanie karne lub dyscyplinarne dotyczy czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, z wyjątkiem sytuacji, gdy wniosek dyscyplinarny zmierza wyłącznie do kary upomnienia.

§ 3. Postępowanie wobec PRACOWNIKA NIEPEDAGOGICZNEGO: dyrektor stosuje

przepisy Kodeksu Pracy – odsunięcie od kontaktu z uczniami, przeniesienie stanowiska lub natychmiastowe rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art. 52 KP).

§ 4. Procedury zawiadomień zewnętrznych: Zawiadomienie do Policji lub Prokuratury jest bezwzględnie obowiązkowe na podstawie art. 304 § 2 KPK (w przypadku czynów ściganych z urzędu) oraz art. 240 § 1 KK (w przypadku ciężkich przestępstw na tle seksualnym). Działania te realizowane są niezależnie i równolegle do wewnętrznych postępowań wyjaśniających.

IV. REJESTR ZGŁOSZEŃ I INCYDENTÓW ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNICH

Sygnatura	Data zgłoszenia	Dane ucznia (Imię, nazwisko, klasa)	Kategoria zdarzenia (hasłowo)	Podjęte działania (Sąd/Policja / Rodzice/Plan Pomocy)	Podpis Koordynatora SOM
SOM/01/2026	...	...	...	...	...

Instrukcja dla pedagoga szkolnego:

1. Rejestr jest prowadzony w formie papierowej i stanowi centralną, poufną ewidencję zdarzeń w szkole.
2. Rejestr należy bezwzględnie przechowywać w zamkniętej na klucz szafie w gabinecie pedagoga szkolnego, uniemożliwiając dostęp osobom nieuprawnionym. Dokument jest dostępny wyłącznie dla uprawnionych pracowników (dyrektora szkoły, wicedyrektora oraz pedagoga szkolnego).
3. Każdy wpis w rejestrze musi być ściśle skorelowany z numeracją referencyjną sporządzanych Kart Interwencji (notatek).

V. UNIWERSALNY WZÓR KARTY INTERWENCJI (NOTATKI)

Data i godzina zdarzenia / zgłoszenia:	
Osoba sporządzająca / przyjmująca zgłoszenie:	
Dane małoletniego (imię, nazwisko, klasa):	
Opis stanu faktycznego (obiektywne fakty, załączone dowody elektroniczne):	
Podjęte natychmiastowe działania zabezpieczające:	
Informacja o powiadomieniu rodziców / opiekunów:	
Dalsze kroki (Czy wdrożono Plan pomocy małoletniemu i zapewnienia bezpieczeństwa?):	☐ TAK – data wdrożenia: ☐ NIE – uzasadnienie:

VI. ZASADY PRZECHOWYWANIA DOKUMENTACJI I OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH (RODO)

Zgodnie z art. 22c ustawy o ochronie małoletnich, wszelka dokumentacja incydentów podlega rygorystycznym zasadom poufności i bezpieczeństwa. Centralny Rejestr Zgłoszeń i Incydentów oraz powiązane z nim Karty Interwencji (notatki) są ściśle poufne i przechowywane w fizycznie zabezpieczonej, zamkniętej na klucz szafie w gabinecie pedagoga szkolnego. Dostęp do danych posiadają wyłącznie upoważnione osoby (dyrektor szkoły, wicedyrektor oraz pedagog szkolny). Dane i dokumentacja mogą być udostępniane lub przekazywane uprawnionym organom i instytucjom w zakresie niezbędnym do realizacji obowiązków prawnych szkoły, na podstawie właściwych przepisów prawa, w tym w związku ze składaniem przez szkołę zawiadomień lub wszczynaniem przewidzianych prawem procedur. Dokumentację przechowuje się przez okres wynikający z obowiązującego w szkole JRWA oraz przepisów archiwalnych i zasad retencji danych. Dyrektor szkoły odpowiada za wdrożenie odrębnej procedury bezpiecznego, komisyjnego niszczenia dokumentów nieaktualnych po upływie wymaganych terminów retencji danych.

VII. OBLIGATORYJNA WERYFIKACJA PERSONELU PRZED DOPUSZCZENIEM DO PRACY, OKRESOWA WERYFIKACJA I SZKOLENIA

1. Obowiązek weryfikacji w rejestrach karnych (art. 21 ustawy): Przed nawiązaniem stosunku prawnego (umowa o pracę, umowa cywilnoprawna) lub przed dopuszczeniem do działalności (wolontariat, staż, praktyki) jakiegokolwiek osoby, dyrektor szkoły ma bezwzględny obowiązek:

- Sprawdzić daną osobę w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym (RPS) – z dostępem ograniczonym lub rejestru z urzędu. Wydruk z rejestru przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub dokumentacji wolontariusza/stażysty.
- Żądać od tej osoby przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) w zakresie przestępstw określonych w rozdziałach XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przeciwko życiu i zdrowiu), a także przestępstw określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Odebrać od osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa stosowne oświadczenia i informacje z rejestrów karnych państwa jej pochodzenia, zgodnie z art. 21 ust. 4–8 ustawy.

Niedopuszczalne jest dopuszczenie osoby do pracy lub działalności pomocowej przed uzyskaniem pozytywnego wyniku weryfikacji.

Wyłączenie z obowiązku weryfikacji: Procedury weryfikacji określonej w art. 21 ustawy nie stosuje się do osób zapraszanych do szkoły okazjonalnie lub jednorazowo, które nie są dopuszczane do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, opieką, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lecz uczestniczą w pojedynczym wydarzeniu lub spotkaniu z uczniami w charakterze gościa, prelegenta, artysty, przedstawiciela instytucji lub osoby prowadzącej spotkanie.

Udział takiej osoby odbywa się za zgodą dyrektora szkoły oraz wyłącznie w stałej, bezpośredniej obecności nauczyciela lub innego pracownika szkoły odpowiedzialnego za uczniów. Niedopuszczalne jest pozostawienie gościa sam na sam z małoletnim. Gośćmi szkoły mogą być wyłącznie osoby, co do których nie zachodzi uzasadniona obawa, że mogą stworzyć zagrożenie dla bezpieczeństwa lub dobra małoletnich.

. Obligatoryjność oświadczeń SOM: Wprowadza się bezwzględny obowiązek złożenia pisemnego oświadczenia o zapoznaniu się z treścią SOM od każdego pracownika szkoły, stażysty, praktykanta i wolontariusza po pomyślnym przejściu weryfikacji karnej, a przed przystąpieniem do obowiązków. Oświadczenia te są przechowywane bezpośrednio w aktach osobowych pracowników. Wyłączeniu podlegają goście zapraszani jednorazowo (np. prelegenci, artyści), którzy mogą realizować zajęcia z uczniami wyłącznie w stałej, nieprzerwanej obecności nauczyciela.

3. Okresowa weryfikacja i przegląd SOM (art. 22c ust. 6 ustawy): Standardy są okresowo (nie rzadziej niż co dwa lata) weryfikowane i aktualizowane przez dyrektora szkoły we współpracy z Koordynatorem ds. SOM wyznaczonym przez dyrektora, aby zachować ich pełną zgodność z aktualnymi przepisami prawa oraz bieżącą praktyką oświatową i wychowawczą. Z przeprowadzonej oceny Standardów sporządza się pisemny protokół lub notatkę zawierającą wnioski oraz ewentualne rekomendacje zmian.

4. Szkolenia personelu: Dyrektor zapewnia cykliczne przeszkolenie wszystkich pracowników szkoły (zarówno pedagogicznych, jak i niepedagogicznych) w zakresie stosowania tych standardów (m.in. rozpoznawanie symptomów krzywdzenia, zasady bezpiecznych relacji, procedury interwencyjne i ochrona danych).

VIII. INFORMATOR DLA UCZNIA I RODZICA: CO ROBIĆ, GDY DZIEJE SIĘ COŚ ZŁEGO?

1. INFORMATOR DLA UCZNIA: CO ROBIĆ, GDY DZIEJE SIĘ COŚ ZŁEGO?

- **Natychmiast powiedz zaufanemu dorosłemu:** Jeśli w szkole lub poza nią widzisz przemoc, ktoś Ci dokucza albo sam tego doświadczasz, powiedz o tym od razu: wychowawcy, pedagogowi, psychologowi lub dyrektorowi szkoły. Nie czekaj, aż sytuacja sama się rozwiąże – dorośli są w szkole po to, żeby Cię chronić.
- **Zadbaj o swoje bezpieczeństwo:** Jeśli czujesz, że grozi Ci niebezpieczeństwo, głośno wołaj o pomoc albo uciekaj w bezpieczne, oświetlone miejsce, gdzie są inni ludzie. W sytuacji ostrego zagrożenia życia lub zdrowia (Twojego lub Twoich kolegów) nie czekaj – natychmiast dzwoń na numer alarmowy 112.
- **Zachowaj dowody i pamiętaj o faktach:** Jeśli ktoś obraża Cię w Internecie, wysyła groźby lub nękające wiadomości (SMS, Messenger, TikTok itp.) – nie usuwaj ich. Zrób zrzuty ekranu (screeny) i zachowaj je na telefonie. Postaraj się też zapamiętać lub zapisać, kiedy i gdzie to się stało oraz kto to widział.
- **Zgłoszenie w szkole to pomoc, nie przesłuchanie:** Dorosły, któremu zaufasz i opowiesz o problemie, od razu przekaże sprawę dyrektorowi, aby ten natychmiast zatrzymał niebezpieczną dla Ciebie sytuację i zapewnił Ci pełną ochronę. Rozmowa w szkole zawsze odbywa się w obecności psychologa lub pedagoga. Będzie to bezpieczna rozmowa wspierająca – nikt nie będzie Cię przesłuchiwał wbrew Twojej woli ani traktował jak na Policji.
- **Twój indywidualny Plan Pomocy:** Jeśli sytuacja będzie tego wymagała, zespół szkolnych specjalistów stworzy specjalnie dla Ciebie Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa. Oznacza to, że zespół ustali konkretne kroki, abyś czuł się bezpiecznie (np. dodatkowe rozmowy z psychologiem, zmiana miejsca w klasie czy opieka nauczyciela). Twoi rodzice zostaną o tym powiadomieni, chyba że to oni są powodem Twojego strachu.
- **Masz swoje prawa:** Masz pełne prawo do bezpieczeństwa i ochrony swoich danych. Nikt w szkole nie będzie rozmawiał o Twoich problemach z osobami, które nie powinny o tym wiedzieć. Masz prawo opowiedzieć o wszystkim swoimi słowami i liczyć na bezpłatną, dyskretną pomoc psychologiczną na terenie szkoły za każdym razem, gdy czujesz lęk, smutek czy złość.

2. INFORMATOR DLA RODZICA: JAK REAGOWAĆ I WSPÓŁPRACOWAĆ ZE SZKOŁĄ?

- **Uważnie słuchaj swojego dziecka:** Nigdy nie lekceważ sygnałów o przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy czy nagłych zmianach w zachowaniu dziecka. Traktuj każde zgłoszenie ze strony syna lub córki poważnie. Zapewnij dziecko o pełnym wsparciu i o tym, że wspólnie rozwiążecie ten problem.
- **Zapewnij dziecku natychmiastowe bezpieczeństwo:** W sytuacjach kryzysowych odsuń dziecko od źródła zagrożenia. Jeśli zagrożone jest jego życie lub zdrowie (np. głęboki kryzys psychiczny, samookaleczenia, intencje samobójcze), niezwłocznie wezwij służby ratunkowe (112). Jeśli dziecko twierdzi, że ktoś grozi mu przemocą lub szantażuje konsekwencjami (np. w sieci), zgłoś to natychmiast do Dyrekcji szkoły lub bezpośrednio na Policję.
- **Zabezpiecz materiały dowodowe:** Pomóż dziecku zabezpieczyć wszelkie cyfrowe ślady incydentu (zrzuty ekranu z obraźliwymi komentarzami, wiadomości, linki, rejestry połączeń). Nie usuwajcie ich – stanowią one kluczowy załącznik do szkolnej dokumentacji oraz dowód dla organów ścigania. Spiszcie wspólnie najważniejsze fakty: daty, miejsca oraz wykaz świadków.
- **Współpracuj ze szkołą:** Po zgłoszeniu incydentu pracownicy szkoły uruchamiają wewnętrzne procedury ochronne. Zespół specjalistów wraz z pedagogiem szkolnym ocenia sytuację i jeśli zachodzi taka potrzeba, opracowuje formalny Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa. Jako rodzice jesteście wzywani do szkoły w trybie pilnym, aby współpracować przy tym planie (ustalić zakres wsparcia psychologicznego, organizacyjnego czy ułatwień w nauce). Szkolne rozmowy z małoletnim mają charakter wyłącznie diagnostyczno-wspierający, a nie śledczy.
- **Zrozum ścieżkę prawną i obowiązki placówki:** Szkoła funkcjonuje w oparciu o sztywne przepisy prawa. Jeśli czyn ma znamiona przestępstwa ściganego z urzędu (np. pobicie, udostępnianie wizerunku o charakterze pornograficznym), dyrektor ma ustawowy obowiązek zawiadomić Policję lub Prokuraturę (art. 304 § 2 KPK). W przypadku podejrzenia przemocy domowej (w tym rażącego zaniedbania), pedagog szkolny ma prawny obowiązek wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty” oraz wystąpić do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny (art. 572 KPC). Jeśli sprawcą przemocy lub cyberprzemocy jest inny uczeń, który nie ukończył 17 lat, czyn ten jest traktowany jako przejaw demoralizacji lub czyn karalny, co

nakłada na szkołę obowiązek powiadomienia Sądu Rodzinnego (zgodnie z ustawą o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich). Działania te – w sytuacji zagrożenia dobra dziecka – są realizowane niezależnie od zgody czy sprzeciwu rodziców (art. 240 § 1 KK).

- **Prawo do prywatności i ochrony danych osobowych (RODO):** Wszelka dokumentacja dotycząca Państwa dziecka (Karty Interwencji, notatki, plany pomocy) jest ściśle poufna. Jest ona przechowywana w gabinecie pedagoga szkolnego w zamkniętej szafie. Dostęp do niej mają wyłącznie upoważnieni pracownicy, a instytucjom zewnętrznym (np. sądowi) może zostać wydana wyłącznie na ich oficjalny, pisemny wniosek.

Aneks nr 1: Dostępność i przekazywanie dokumentu

- **Wersja papierowa i elektroniczna:** Standardy są dostępne w wersji drukowanej w szkole (w sekretariacie, pokoju nauczycielskim, gabinecie dyrektora oraz u pedagoga szkolnego) oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej placówki.
- **Informowanie społeczności szkolnej:** Rodzice i uczniowie są informowani o zasadach SOM m.in. podczas pierwszych zebrań z rodzicami w nowym roku szkolnym oraz na godzinach wychowawczych.

Aneks nr 2: Słowniczek pojęć

- **Standardy Ochrony Małoletnich (SOM)** – zestaw jednolitych reguł, procedur i mechanizmów ochrony uczniów przed krzywdzeniem, obowiązujący wszystkich pracowników, wolontariuszy i współpracowników placówki.
- **Koordynator ds. SOM** – wyznaczona osoba (pedagog szkolny) odbierająca zgłoszenia dotyczące krzywdzenia małoletnich i koordynująca działania interwencyjne oraz pomocowe.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH WERSJA SKRÓCONA DLA UCZNIÓW

1. Po co są te Standardy?

W naszej szkole każdy uczeń ma prawo czuć się bezpiecznie, być traktowany z szacunkiem i otrzymać pomoc, gdy dzieje się coś złego.

Standardy Ochrony Małoletnich określają, jak szkoła chroni uczniów, którzy nie ukończyli 18 lat, przed przemocą, krzywdzeniem, wykorzystywaniem, poniżaniem, cyberprzemocą i innymi zagrożeniami.

Koordynatorem Standardów Ochrony Małoletnich w szkole jest pedagog szkolny.

2. Masz prawo do bezpieczeństwa

Nikt nie ma prawa:

- bić Cię, popychać, szarpać ani stosować wobec Ciebie innej przemocy;
- grozić Ci, wyśmiewać Cię, poniżać, obrażać lub zastraszać;
- zmuszać Cię do zachowań, których nie chcesz;
- dotykać Cię w sposób, który narusza Twoją intymność;
- zachowywać się wobec Ciebie w sposób o charakterze seksualnym;
- publikować lub rozpowszechniać materiałów, które Cię krzywdzą;
- nękać Cię w Internecie lub za pomocą telefonu;
- traktować Cię gorzej z powodu niepełnosprawności, stanu zdrowia lub innych indywidualnych cech.

Jeżeli coś sprawia, że czujesz strach, wstyd, zagrożenie lub dyskomfort, możesz o tym powiedzieć pracownikowi szkoły.

3. Komu możesz powiedzieć, że dzieje się coś złego?

Możesz zwrócić się do osoby, której ufasz, w szczególności do:

- wychowawcy,
- nauczyciela,
- nauczyciela wspomagającego,
- pedagoga szkolnego,

- psychologa szkolnego,
- dyrektora lub wicedyrektora szkoły.

Nie musisz sam rozwiązywać problemu.

Jeżeli trudno Ci mówić o tym, co się wydarzyło, szkoła dostosuje sposób rozmowy do Twoich potrzeb.

4. Co zrobi szkoła po Twoim zgłoszeniu?

Pracownik, któremu zgłosisz problem, przekaże informację osobie odpowiedzialnej za podjęcie dalszych działań.

Szkoła przede wszystkim:

1. zadba o Twoje bezpieczeństwo;
2. zapewni Ci pomoc pedagoga lub psychologa;
3. wysłucha Cię i ustali najważniejsze fakty;
4. podejmie działania, aby krzywdzenie się nie powtórzyło;
5. w razie potrzeby opracuje dla Ciebie Plan Pomocy Małoletniemu i Zapewnienia Bezpieczeństwa;
6. jeżeli wymagają tego przepisy prawa, zawiadomi odpowiednie instytucje, np. Policję, sąd rodzinny lub Prokuraturę.

Rozmowa w szkole ma Ci pomóc, a nie być przesłuchaniem.

Nie będziesz zmuszany do wielokrotnego opowiadania o drastycznych szczegółach zdarzenia.

5. Jeżeli krzywdzi Cię ktoś w domu

Jeżeli doświadczasz przemocy w domu albo obawiasz się powrotu do domu, powiedz o tym pracownikowi szkoły.

Możesz zgłosić przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, zaniedbanie lub inne zachowanie, które powoduje, że nie czujesz się bezpiecznie.

Szkoła podejmie działania przewidziane prawem. Może m.in. uruchomić procedurę „Niebieskie Karty”, zawiadomić sąd rodzinny, Policję lub Prokuraturę.

Jeżeli osobą, która Cię krzywdzi, jest rodzic lub opiekun, szkoła nie będzie podejmowała działań w sposób, który mógłby narazić Cię na dodatkowe niebezpieczeństwo.

6. Przemoc między uczniami

Jeżeli inny uczeń:

- bije Cię lub popycha;
- grozi Ci;
- wyśmiewa lub poniża;
- niszczy Twoje rzeczy;
- uporczywie Ci dokucza;
- zastrasza Cię;
- krzywdzi Cię w Internecie,

zgłoś to pracownikowi szkoły.

Szkoła podejmie działania wobec osoby pokrzywdzonej i osoby, która dopuściła się przemocy.

7. Cyberprzemoc – co zrobić?

Jeżeli ktoś:

- wysyła Ci obraźliwe lub grożące wiadomości;
- nęka Cię w mediach społecznościowych;
- podszywa się pod Ciebie;
- rozpowszechnia Twoje zdjęcia lub filmy;
- publikuje materiały, które Cię poniżają;
- szantażuje Cię za pomocą Internetu,

nie usuwaj wiadomości ani innych materiałów.

Jeżeli możesz, zachowaj:

- zrzuty ekranu,
- wiadomości,
- linki,
- zdjęcia lub inne dowody.

Pokaż je zaufanemu dorosłemu.

Nie rozpowszechniaj dalej materiałów, które mogą krzywdzić Ciebie lub inną osobę.

8. Jak pracownicy szkoły powinni Cię traktować?

Każdy pracownik szkoły powinien traktować Cię z szacunkiem i poszanowaniem Twojej godności.

Pracownikowi nie wolno:

- wyśmiewać Cię ani poniżać;
- obrażać Cię;
- używać wobec Ciebie wulgaryzmów;
- zawstydzać Cię;
- komentować Twój wygląd, sylwetki lub ubioru w sposób złośliwy albo o charakterze seksualnym;
- naruszać Twojej intymności;
- zapraszać Cię do swojego prywatnego mieszkania;
- spotykać się z Tobą prywatnie poza szkołą.

Każdy uczeń powinien być traktowany z równym szacunkiem i bez dyskryminacji.

9. Kontakt fizyczny pracownika z uczniem

Masz prawo do poszanowania swoich granic i decydowania o swoim ciele.

Kontakt fizyczny pracownika z Tobą musi mieć uzasadnienie i nie może naruszać Twojej godności ani intymności.

Kontakt fizyczny może być potrzebny np.:

- podczas udzielania pierwszej pomocy;
- podczas asekuracji na zajęciach;
- podczas ewakuacji;
- gdy trzeba zapobiec bezpośredniemu zagrożeniu życia lub zdrowia;
- gdy uczeń z niepełnosprawnością potrzebuje pomocy.

Jeżeli sytuacja na to pozwala, pracownik powinien powiedzieć Ci, dlaczego chce Ci pomóc w sposób wymagający kontaktu fizycznego.

10. Jeżeli masz niepełnosprawność lub szczególne potrzeby

Masz prawo do takiego samego bezpieczeństwa jak każdy inny uczeń oraz do pomocy dostosowanej do swoich potrzeb.

Jeżeli jesteś uczniem z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, szkoła powinna uwzględnić m.in.:

- Twój sposób komunikowania się;
- sposób poruszania się;
- potrzeby związane z orientacją w przestrzeni;
- możliwość zrozumienia przekazywanych informacji;
- potrzebę pomocy drugiej osoby.

Uczeń z niepełnosprawnością ruchową może otrzymać niezbędną pomoc przy przemieszczaniu się, zmianie pozycji lub pokonywaniu barier.

Uczeń niewidomy lub słabowidzący może otrzymać pomoc w bezpiecznym przemieszczaniu się i orientacji w przestrzeni w sposób dostosowany do jego potrzeb.

Potrzebne Ci wsparcie i dostosowania nie są faworyzowaniem.

11. Gdy znajdujesz się w kryzysie psychicznym

Jeżeli:

- masz myśli o zrobieniu sobie krzywdy;
- dokonałeś samookaleczenia;
- masz myśli samobójcze;
- boisz się, że możesz zrobić sobie coś złego;
- znajdujesz się w bardzo silnym kryzysie,

natychmiast powiedz o tym dorosłemu.

Szkoła nie pozostawi Cię samego i zapewni Ci pomoc.

Jeżeli istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, szkoła wezwie pomoc ratunkową.

W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dzwoń pod numer: 112

12. Alkohol, narkotyki i inne substancje

Jeżeli ktoś proponuje Ci narkotyki, inne substancje psychoaktywne albo widzisz, że inny uczeń znajduje się w stanie zagrażającym jego zdrowiu, poinformuj pracownika szkoły.

W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia szkoła wezwie pomoc pod numerem 112.

Szkoła może również poinformować rodziców oraz odpowiednie służby, jeżeli wymagają tego przepisy prawa.

13. Twoja prywatność

Informacje o Twojej sytuacji nie powinny być przekazywane osobom, które nie są uprawnione do ich poznania.

Dokumentacja dotycząca zgłoszeń jest chroniona.

Informacje mogą być przekazywane odpowiednim instytucjom, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia Ci bezpieczeństwa lub wynika z przepisów prawa.

14. Najważniejsze – zapamiętaj

Jeśli ktoś Cię krzywdzi – powiedz o tym.

Jeśli widzisz, że krzywdzony jest ktoś inny – zgłoś to.

Jeśli boisz się powiedzieć jednej osobie – zwróć się do innej.

Masz prawo prosić o pomoc.

Masz prawo do szacunku, bezpieczeństwa, prywatności i wsparcia.

W szkole możesz zwrócić się do:

wychowawcy • nauczyciela • nauczyciela wspomagającego • pedagoga • psychologa • dyrektora lub wicedyrektora

Koordynator Standardów Ochrony Małoletnich:

pedagog szkolny

W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia: 112

Pełna wersja Standardów Ochrony Małoletnich jest dostępna w szkole (biblioteka, sekretariat, pedagog szkolny, wychowawca) oraz na stronie internetowej szkoły.